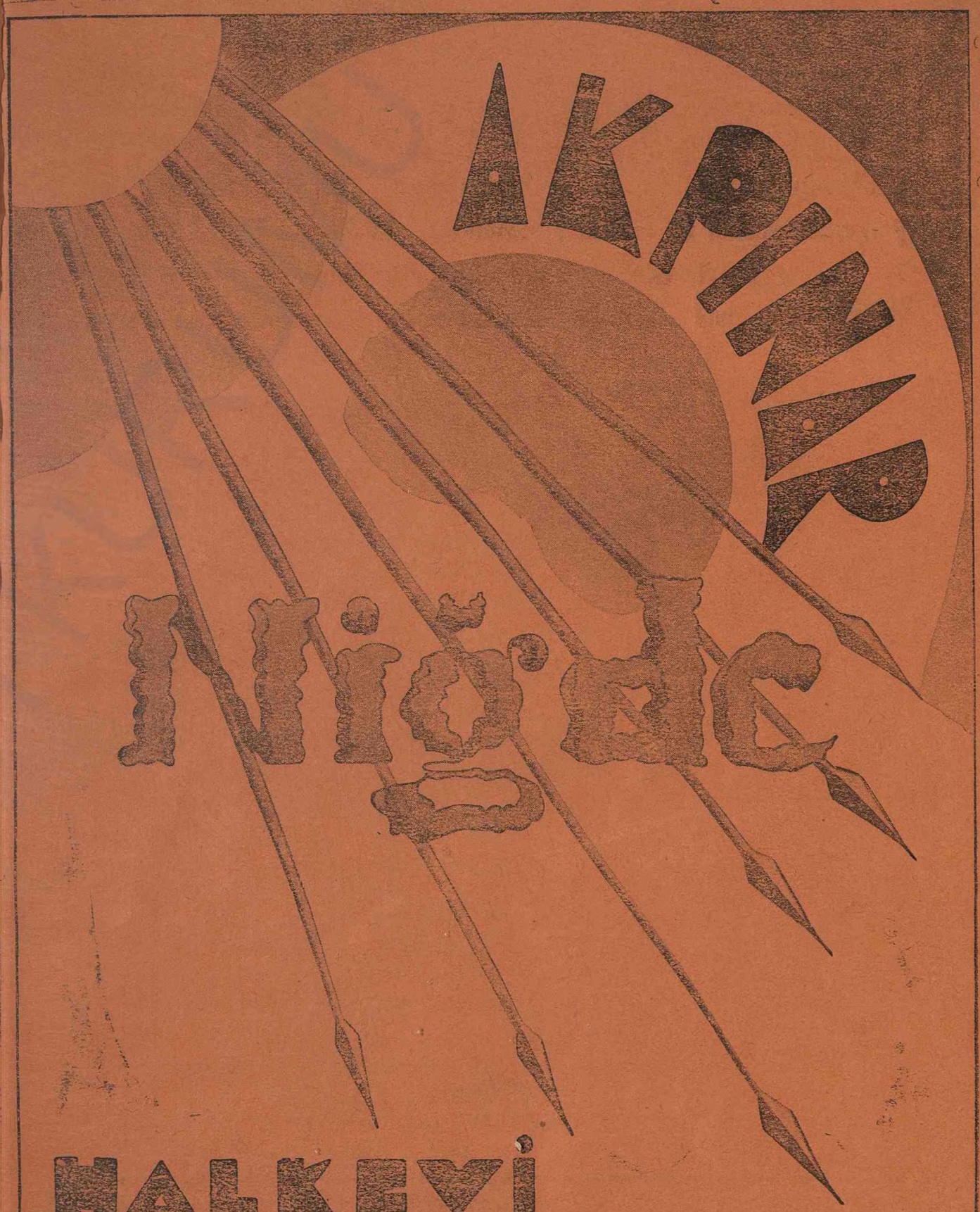

HALKEVİ

Sayı : 35 Eylûl 1938 VII : 4 1934

Kemal

« *Akpınar* » *da*

İnkılâbımızın idealine ve Halkevi programının gösterdiği kültüre uyğun olan yazılar neşredilir. Yazıların mümkün olduğu kadar ana diliyle işlenmesi birinci dileğimizdir.

Mecmuaya konmıyan yazılar geri verilmez.

İmtiyaz sahibi : Eczacı Naim Erem, Umumî neşriyatı idare edlu Muallim Cevad

Niğde'de İl Basımevinde basılmıştır

OSMAN FERİT SAĞLAM'IN TÜRK TARİH KURUMU'NA ARMAĞANIDIR

Sayı 35 YIL : 3 Ikinci Kânun 1938

AKPINAR

NİĞDE HALKEVİ DERGİSİ

ÖNSÖZ

Bu gün Atatürk devrinde doğup Atatürk devrinde yaşayan Türk çocukları; dün Sakaryada, Dumlupınar, İnönünde ölen kutsal Türk şehitlerinin kanlariyle boyanmış olan Türk bayrağının gölgesi altında rahat rahat çalışıyoruz.

Atatürk bize her tarafında hür havalar esen bir Yurt armağanlamış, sonra da yurdun ve ulusun ilerlemesi uğrunda rahatını, uykusunu düşünmeyip bütün varlığıyle içinden taşan Ülkü ateşiyle yanıp tutuşarak çalışımış, büyük devrimini yüksek iradeleri sayesinde başartmıştır.

Atatürkümüzün açtığı devrimlerden birisi de öz dilimizi arındırmak ve bilim dili yapmaktır.

Bu meseleye vatanın bütün fertleri çalışıyor ve çalışacaktır. Daha dün bu meseleye olmaz diye tenkit edenler bu gün dillerini yutmuşlardır.

Biz bu günkü Cumurluğun gençleri yarının başarıcılarıyız. Damarımızda akan asıl Türk kanı bizi yarını beklemekten utandırıyor her yönde şimdiden kutsal yurdumuza anıtlar dikmek istiyoruz.

İşte biz Niğde Ortaokul öğrencileri, her sense kuvvetli yazanlar yetişdiren öğretmen Cevat İdilin Başkanlığı altında toplandık.

Şu küçük broşürümüzü, dün bu iş yürümez diyenlnre karşı bu gün bu iş yürümez fakat böylc koşar diyerek onu Ulu kurtarıcımız Atatürkün açtığı dil devrimine armağan ediyoruz.

Bu işi sona erdirmeğe gücümüz yettiği kadar çalışacağımıza kalplerimizden gelen bir sevinç taşkınlığıyle andiçiyoruz.

C. Yalvacer

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

ATATÜRK

Ey bir Ayın doğduğu yerden Güneş doğduran,
Ülkeme göz diken denizlerde boğduran.
Acun siyasasını avuçlarında tutan!
"Atatürk" adı ancak sana yaraşır, inan!

Sınıf 3 No. 477 Cengiz Yalvacer

BAŞ

O Baş Türkün, o başı taşıyan geniş omuz, tunç göğüs Türkün o yürek Türkündür, O baş hepimizin başına benzer. Fakat onda fazla olarak harikalar yapmak için yaratılmış. binlerce parlak yıldız vardır. Keskın yalazlar saçan mavi gözlerinden dölenli bir tavur okunur. Geniş alnı, parlak Gözleri zekasının harikulâdeliğini gösterir.

Onun ağzı sanki yemek yemek, gıda alınak için degil yalınız yurt ve ulus iyiliğine söz söylemek için yaratılmıştır. Damarlarında baş döndürücü bir ivmeyle coşkun Türk kanı dolaşır. En çetin devrimler hız ve kuvveilerini bu ivmeden aldılar. Bu başın, Türkün büyük atası (Atatürk)ün olduğunu tabiî anladınız. çünki o birimizin değil hepimizindir. Bir iyilik değil binlerce iyilik yapmıştır. Atatürkün ileriyi gören, faydalıyı seçen gözleridir ki Tarihi kahramanlık destanlarile dolduran Türk ulusunu son çağlarda ussuz, melez, sersem efendileri yüzünden düşeceği bataktan kurtardı.

Atatürkün ağzından çıkan sözler daima bizi böyük tehlikelerden kurtarmıştır . Bazı gafiller onun sözlerini işitemediler fakat bunun zararını gene Türk ulusu çekti.

Artık Atatürkün her sözü Türk gençliğinin düstürü olacaktır.

Sınıf 3 No. 24
Rebi'î Tüzün

En iyi bir Türke yaraşan Özveriyle çalışan
Sayın Başbakanımız
Celâl Bayar

TÜRKLÜK

Acunla yaşıt olan en kutsal bir kuvvet var,
Acunun dört bucağı onu sayğıyle anar.
Güneyden Günbatıya şimşek olup yürümüş,
Hangi taşa bastîysa toprak olup çürümüş.
Yayının çekdiği ok, şimşeklerle beraber;
Amaca doğru gider, Ülküye doğru gider!
Gökleri gümbürdeten, yer yüzünü titreten,
Borayla yarış eden, kasırgayı inleten.
Dalgalar onu tanır, burgaç (tayfun) ondan utanır;
Güç, başarı, soysallık onu hep iyi tanır!.
Bu kuvvetin adı ne ? unutma koca cihan:
Türklüktür bunun adı, onu kıvanç ile an!

Sınıf 3 te No 477 Cengiz Yalvaçer

Başar

Bu gün senin başında koskoca bir Atan var!
Acunlara ün salan koskoca bir Vatan var!

Vatan bu gün bizimse ey çocuk yarın senin,
Bizler temeli attık, siz de onu yükseltin!

Üstünde uçuşsular Türk kuşu üyeleri,
İman serperek essin uçakların yelleri.

Ulusların açılsın yine sana elleri,
Yine «ben yarattım!» de en kültürlü yerleri.

Vatanında kalmasın hiç bir adam kültürsüz,
Medeniyetten yana kimse kalmasın öksüz.

Fabrika bacaları gökleri göstermesin,
Uçaklarına asla Tanrî düşke vermesin!

Çelik raylar döşensin yurdunun dört bucağı,
Fenlere yastık olsun Cumurluğun kucağî.

Atan sana diyor ki: yarının genci, başar !
Muhtaç olduğun kudret, o asil kanında var!

3 T Cengiz Yalvaçer

Kültürsever İlbeyimız Aay Faik Üstün

İlimiz

Şu Niğdemiz şirin İldir,
Hele yazı mükemmeldir-
İlbaymızın yaptırdığı
O yeni park ne güzeldir!..

✕

Yaprakların arasından,
Süzülerek gülerken Ay·
Çoluk çocuk orya dolar,
Radyo dinler bayan ve bay.

Şınıf -1-1- den
Müjgân İdil

Batısında Kayaardı
Baştan başa elmalıktır:
Doğusunda Kırbağları
Boydan boya meyvalıktır.

✕

Kuzey, güney hep üzümlük.
Ya istasyon, bir görümlük...
Elektrikler yandımıydı
Her yer giyer nurdan önlük.

Acundaki Türklerde Kültür birliği nasıl başarılabilir

Dil, topluluk hayatının bağı, bir Ulusun beldeğ dir. Her kişi bir birini konuştuğu dil ile bilir ve her fert bu bağla bir birine kaynaşır.

Her toplu yaşıyan insanların bir Ulus olarak tanınmaları için, ergin bir dili olması gerektir. En eski ataları mızın orta Asyadaki medeniyet yapılarını niçin bırakıp dört yana akın ettiklerini biliyoruz.

İşte böylelikle bütün acunu dolaşan Türkler dillerini de yer yüzüne yaymış oluyorlardı. İlk ana kültür dili o'an Türkçenin tarihden evvelki devirlerden başlıyarak bütün acuna yayıldığını ve geri ulusların dillerine binlerce kelimeler vermek suretiyle onların kültürünü beslediğini «güneş dil teoris»inden öğrenmiş oluyoruz.

Fakat son çağlarda, çok eski ve temiz dilimize bir takım yabancı kelimeler karıştığından özlülüğü bozulmağa yüz tutmuş, karma karışık bir duruma gelmişti .

Biz, erginlik savaşından beri yaptığımız devrimde bütün acunu hayrette bırakan işler başardık. Lâkin işimizi henüz tamamlamış degiliz. Çünkü, dil devrimi öbür devrimler gibi kısa zaman içinde olamaz. Ona geniş zamanlar ve metodik çalışmalar lâzımdır.

Ne vakitki dil devrimizi tamamlarız, o zaman ana dilimiz esas yerini kaplar ve genişler .

Bu suretle dil devrimimiz bitecek, dilin karakteri belirecek ve işte o zamanlar Acunu hayrete düşürecektir.

Sınıf 3 A No 317 M.Onurgil

Türkçe Öğretmenimiz B. Cevat İdil

« Sabah »
Müjdecisi Fikretin ruhuna

«Sabah olursa, Halûk, bu memlekette bir gün..»
Dedin ve beklemedin, onu görmeden öldün.
Dilediğin kavi el çıkdı, sildi yasları;
Bengisuyle yıkadı gafletleri, pasları.

§

O sabahın ufkundan umduğun Güneş doğdu;
Karanlığı eritii, yurdu ışığa boğdu.
Yurddaşları uykudan oyandırdı bir anda;
Sabahın yüzü güldü, ümit güldü her yanda.

§

Türk gönlünün dostları gülenç yüzlü çiçekler,
Kuşlar, kurtlar, böcekler, arılar, gelebekler
Kurtuluş bahçesinde toplanıp andiçtiler,
Uyanış kımızından içip serden geçtiler.

§

Eğemenlik marşını orda besteledíler,
Huriyetin aşkını orada bellediler.
Ülkü perilerini sardılar, eğlendiler;
Kültür meleklerinden birer eş beğendiler.

§

Bu cümbüşün sonunda bir kurultay yaptılar,
Andlaşmanın içine şu kararı kattılar:
Saygılar sunmak için her gün birleşecekler,
« Sabah » Müjdecisinin kabrine gelecekler...

Cevat İdil

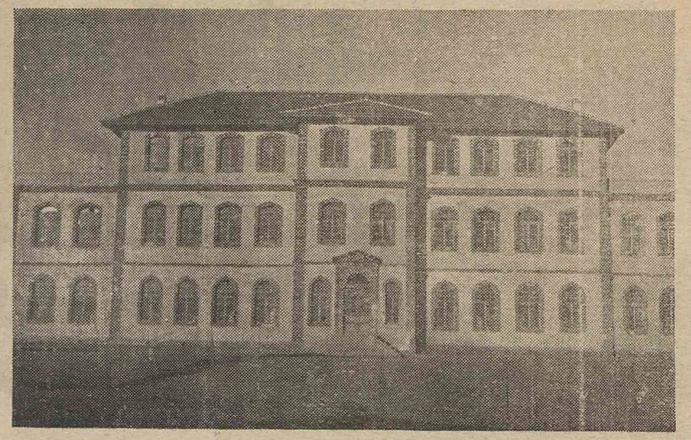

Sevgili Okul Kunağ[illegible]z

Okul niçin kutsaldır ?

Bilgili bir cemiyet
Ne mutlk şeydir; millet
Bilgiler kaynağına
Vermiştir ehemmiyet .

Dimağlar orda açar,
Yavanlık ondan kaçar;
Oraya giden herkes
Bilgiler derer, saçar .

Hürmet ey okul sana,
Nurlar saç bu vatana;
Adını anan kişi
Kıvanır kanakana ...

Kültürsüz milletlere,
Fanatik devletlere
Örnektir Habeşistan;
Tutsak olur illere ..

Kültürü ilerleten,
Gücü her şeye yeten
Bizlere durmak ayıp
Atatürk başta iken ...

S. 2 178 Hasan Eryılmaz

Türk çocuğuna

Hür doğdun hür yaşadın,
Dolaştı dilde adın;
Şimdiki yüceleri
Koğuktan sen çıkardın .

Yükseksin, gökte başın
Tarihten eski yaşın!
Yiyitlik anlatıyor,
Alnında çatık kaşın .

Tanrının tek ünlüsü'
Gezer ilerde göğsü;
Dillerde anlatılır
Yiğit Türkün Öyküsü .

Türklerin yok benzeri,
Acunun yiğit eri;
Yüzyıllar evelinden
İnletmiş göğü, yeri ..

Bu neslin çocukları,
Tutsunlar ufukları;
Kaplamalı dört yanı
Aşmalı dorukları...

178 Hasan Eryılmaz

Belli değil

Bir vakte erdi ki bizim günümüz;
Yiğit belli değil, merd belli değil!
Herkes yarasına derman arıyor,
Deva belli değil, derd belli değil!

§

Fark eyledik ahir vaktin yettüğün,
Merhamet çekildi göğe gittügün;
Gücü yeten soyar, gücü yettügün,
Papak belli değil, kürk belli değil!

§

Adalet kalmadı, hep zulüm doldu,
Geçti şu baharın gülleri, soldu,
Dünyanın gidişi acaib oldu,
Koyun beli değil, kurt belli değil.

Halk şairlerinden : Ruhsatî

Bellidir

Erdi ki öyle bir çağa günümüz,
Başımıza geçti ATATürkümüz.
Geceler devrildi gündüz Ülkümüz;
Dert te belli oldu deva da bellidir!

§ §

Fark eyledik iyi vaktin yettiğin,
Kötülük çekiliP yere geçtiğin,
Yurtaşlar, onarır gücü yettiğin,
Papak da bellidir kürk de bellidir!

§ §

Savaştan çıktıksa yorgun değiliz.
Yurttan başka şeye vurgun deyiliz;
Coşkun bir ırmağız, durgun deyiliz
Gece gündüz oldu, hedef bellidir!

§ §

Adalet dirildi, zulümler öldü;
Ulusal baharın gülleri güldü.
Kara günlerimiz yere gümüldü;
Kurt, koyun kalmadı her şey bellidir!

§ §

Uyan hey Ruhsati, değişti çağlar!
Dünyanın gidişi yoluna döndü;
Tepe taklak geldi kanlı otağlar
Bu millet uyandı zulümler söndü.

S3. 477 Cengiz Yalvaçer

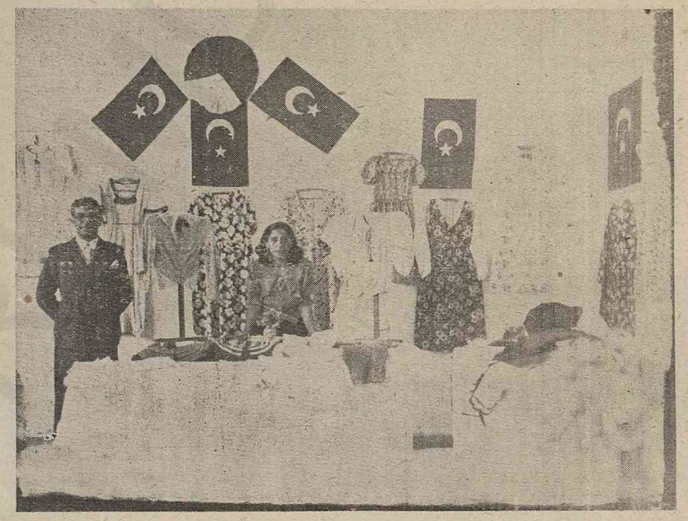

Yerli malı,

Yabancı malını at,
Yerli mala el uzat!
Var iken yerli malı
El malı almamalı.
Paraları bulduran,
Bankaları dolduran,
Tasarrufu kurduran
Türk gücü, yerli malı...

1 -A Y. Eşener

Türk çocuğu ve Cumhuriyet

Ne sultanlık ne Sultan;
Ne Hakanlık ne Hakan:
Biz ki Türküz, Türke baş:
Kendi seçdiği Yurtdaş...

***

Cumhuriyeti kuran,
Büyük milli kahraman,
İlk Başkandır Atatürk;
Kimse yok ondan büyük...

1 A 220 Avni Tural

Arı

Bahçelerde dolaşır,
Çiçeklerle koklaşır.
Kovanında saklanmış,
Baktım güzel bal yapmış.

***

Çocuklara diyor ki!
Yaklaşmayın yanıma.
Kıymamki ben sebebsiz,
Hiç kimsenin canına.

***

Benim nevim pek çoktur,
Sayayım bak ben size.
Bal arısı bizleriz;
Kovanı pek severiz.

***

Başka arılar gezer,
Elleri boş, gönlü hoş..
Biz kovana saklandık,
Sarı, sarı bal yaptık.

A 1 256
Nermin esen

Sevgili Öğretmenlerimiz

Dilencilik fanadır

Saçını büklüm büklüm eskinlere taratmış,
Yalın ayaklarına çamurdan kına yakmış.
Akşamleyin kimbilir, hangi yıkıda yatmış
Boynuna torbasını bir arma gibi takmış

§

Bir san'at anahtarı gibi eline almış
Sanki kendince yüz bin değerinde bir kamış.
Gelen ve geçenlere sağ elini uzatmış,
Kim bilir hangi bir saf yirmi paracık atmış.

§

Acunda herkes ister biraz gülmek, eğlenmek;
İnsanım diyen için ne acıdır dilenmek ?..
Şimdi bizlere düşer Tanrıya şükür etmek,
Zaman olur bin değer bir dilim kuru ekmek.

§

Miskin adamlar çöker bulup bir duvar dibi,
Ölümü gözetlerler uyuz köpekler gibi.
Açlıktan, susuzluktan kıvranıp deli gibi;
Dirime göz süzerler türbe kandili gibi.

2—1 62 H. Saim

Çiçeonlar, Demostenler baş kessinler sözümüze alçalır,
Güzel san'at yıldızları ışık sunsun özümüze; nük kalır.
Afrodidler, Apolonlar, Venüs düşsün izimize; alır,
Ünümüze imrenerek «Müz» ler gelsi ı dizimize! slanır.

Ülkümüzün yanında yücelikler alçalır,
Sanımız karşında güneşler sönük kalır.
Dileğimiz gücünü inanımızdan alır,
Başarının perisi gölgemize yaslanır.

Vakitsiz bir ölüm

Ölüm geldi Niğdemizde kışladı;
Ergen kızdan, koç yiğitten başladı.
Baykuş sesi içimizi haşladı;
Yüce Tanrım arkadaşım öldü mü?...

18 E. Kazancı

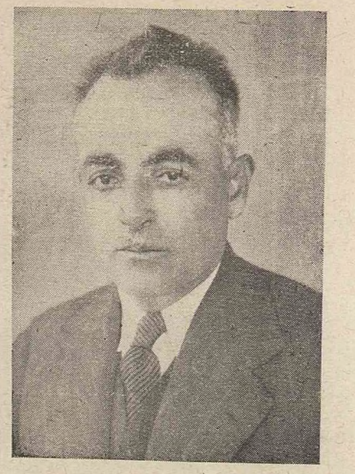

«Akpınar» da Broşürümüzün çıkmasına yer vermekle Kültürseverliğini ikinci defa olarak gösteaen Sayın Halkevi başkanımız
Bay Naim Erem.

23 Nisan

Ulusun ağlamaktan gözleri kızarmıştı .
Gözlerinin ışığı yasından kararmıştı .
Dört yandan saldırdılar yağılar ana yurda,
Yaşıyan ölülerdik sanki öz yurdumuzda .

Türkün sonsuz derdine derman aranamazdı,
Yurdu seven kişiler yurdda barınamazdı.
Yurd sürükleniyordu sonsuz bir uçuruma,
Nihayet felâketin geldik en son ucuna .

İşte ogün ünlü bir ayak bastı Samsuna ;
Yürüdü, çevresine ümitler suna suna.
Bu, ateşler içinden çıkıp gelen bir Erdi.
Yurdunu kurtarmaktı onun en büyük derdi.

23 Nisan günü Kamutayı kuran bu !
Yağıların eline zincirleri vuran bu !
Kurdu bir yüce ülkü ve sapsağlam bir vatan,
Kalmadı ülkemizde ne Halife ne Sultan.

Bunu kuran, Ulusun öz evlâdı bir Türktü;
Türkün büyük Atası, o ulu Atatürktü .
Yurdumuza yayıldı kamutayın gür sesi .
Doldurdu her tarâfı eğemenlik neşesi ..

3 A 417 Cahit

Büyük adamlardan notlar

MOZART

Mozart 1756 da Salzburg şehrinde doğdu. Kendisi daha üç yaşındayken piyanoda ufak melodiler tertip ediyordu . Marya - Anna isminde akıllı ve azimli bir ablası vardı. Bu iki kardaşlar babalarının yardımiyle Münih, Viyana ve Parise konserlere gittiler. Herkes bu küçük sanatkârları hayretle dinliyordu. Mozart daha 12 yaşındayken (Morcoau solonnele) adlı eserini idare etti. Bundan sonra Mozart Salzburg prensinin muzikasına müdür tayin edildi. 14 yaşına bastığı zaman yazdığı (Pontos kıralı Mitridat) belki 20 defa oynanmıştır. 18 yaşındayken 200 den fazla eseri vardı . Mozart'ın hayatı böyle muvaffakiyetlerle dolu olduğu halde ömrünün son gün ve yıllarında çok istırap çekmişti . 1791 yılında karlı ve fırtınalı bir günde öldü . Cenazesi başka cenazelere karıştı Hatta öldüğü geceki kasırga mezarının taşlarını bile yıktığı için, sabahleyin bulmak ümidiyle giden karısı, mezarı bulup teessürlerini dökmeden dönmüştür. Bunun için Mozartın mezarının nerede olduğu hâlâ belli değildir .

Sınıf : 3 81 Süheylâ

Ilimizden bir Görey

Kayardı bağları

Kadarak tepesi kıraç yaylâlar,
Görünür arkada elmalı bağlar,
Dört bir tarafından suları çağlar,
Koca Hasandağı seyrine dalar.

§ §

Burada bulunur soğuk pınarlar,
Suyunun kaynağı volkanik dağlar,
Üstüne her sabah şebnemler damlar,
Yarılmaz bu suya deyen dudaklar.

§ §

Elması satılır bütün Acuna
Almıştır tadını Rusya, Almanya,
Daha İngiltere ve Danimarka
İsmini söyliyor ta Amerika.

147 Enver Başkan

BAHAR

Yer yüzünden karanlık
Kalkarken perde perde
Kuş sesleri duyulur
Kırlarda, bahçelerde.

§

Güneş henüz doğmadan
Ağaçların çiçeği
Her taraftan görünür
Saçılmış yıldız gibi.

§

Serin, güzel bir rüzgâr
Her tarafı dolaşır;
Kırlardan şehirlere
Bahar kokusu taşır.

S. 3 Ş. 1 No. 70
Cevat Balıkar

Çiftci

Bitmez bir gayretle daima çalış,
Güneş yükselmeden tarlana yürü;
Kalmasın yurdunda yer ekilmemiş,
Senindir bu toprak, bahtiyar köylü!..
Bu güzel vatanın toprağı taşı:
Tükenmek bilmeyen bir hazinesi ...

1—1 45 Asaf Ömer

Enginlerden Yükseklere

Ey Türk genci sen bu gün öğrendin yükselmeyi,
Devrimleri yapmayı, bulutları delmeyi:
Adın gökleri sarmış, «Yaşa Ulu Türk!.» diye
«Senin millî benliğin başladı yükselmiye.

* *
*

Kolların sarmış bu gün devrimler acununu,
Bütün uluslar sana açmış ta avucunu
Elbirliğile senden rejim öğreniyorlar;
«Yükseliyor, Yükseldi, yaşasın Türk!..» diyorlar.

Yazan: 47 Muzaffer

Şubat kışı

Şehrimizde her yön beyaz;
Şubat, bu kış sana pek az.
Uzak hayal olmuş artık
Kafaları döndüren yaz.

§

Bacalardan duman tüter,
Saçaklarda süngü biter;
Şubat, senden çok usandık,
Ekmeklerin artık yeter!..

§

Soba başı masal yurdu;
Usandırdın kuşu, kurdu.
Yeter artık güdük dayı
Kan soğudu, hayat durdu!..

§

Ayazını yola saldın,
Şehrimizde zevke daldın.
Yeter artık Şubat dayı,
Üşümedik bir sen kaldın.

2 A: No. 178 Hasan

Bahar

Artık bahar geliyor,
Her taraf şenleniyor;
Çocukların sesleri
Baharı besteliyor.

✕

Koyunlar körpeliyor,
Kuzucuklar meliyor;
Çobanın kaval sesi
Baharı müjdeliyor.

✕

Bütün kuşlar geliyor,
Ağaçlar yeşeriyor;
Suların tatlı sesi
Baharı müjdeliyor.

✕

İşçiler erken erken
İşlerine gidiyor.
Hep horozlar öterken:
«Oh, Bahar geldi!» diyor.

126 K. Bayhan

Kültür Direktörümüz

Bahar

İnsanların ruhunu okşıyan İlkbahar artık kendisini göstermeğe başladı...

Yakında gurur taşıyan zanbaklar, mahsum bakışlı lâler, güler yüzlü papatyalar biribirile boy ölçüşecekler, vakit vakit dans yarışları yapacaklar. Bunların şenliğini seyre dalan gözlerimiz kıvanclar dererken gönüllerimizde taze hisler, yeni doğuşlar sezeceğiz. Hele kuşların orkestrasiyle dinizleşecek olan kafamız yeni baştan canlanacak, çalışma hızını artıracaktır.

Bahar, tabiyatın ve dirimin yenilenmesidir; onu getiren kuşlarla çiçekleri bunun için seviyoruz.

S. 1-D 340 Ar. Yazgan

15 inci Yıl Dönümü Münasebetıyle

Atatürk, Bu Günü Bize Sen Yarattın

Cumhuriyetimizin ulu anlamı :

Cumhuriyet, Türk Ulusunu en ileri atılımlarla kurtaran, onu çağdaş medeniyet derecesinin en yücelerine çıkarmağa çalışan, geçmişi bütün fenalklarıyle, geri zehniyetlerile beraber yok eden ulusal iradenin ana noktasıdır.

Ulusal irade, Cumhuriyete dayanmakla, onun yaratıcı ve yapıcı rejimini hâkim kılmakla bu günkü yenilikleri yaratabildi.

Türk Ulusu, varlığını, özgenliğini, ileri yaşayış kudretini Cumhuriyetin özünde buldu. Bu itibarla, bizde Cumhuriyetin anlamı yalnız siyasal ve yönetsel bir sisteme münhasır kalmaz. Biz Cumhuriyeti, Ulusal kalkınmanın, ileri atılımın' Ekonomik gelişimin, kendini tanıma ve yönetmenin tek yolu diye tanırız· Bunu bize tanıtan teoriler, kitaplar, yaldızlı kelimeler değil, on beş asıra karşı duran on beş yıllık Cunhriyetin tansıkları, anıtları ve eserlerdir· Bu acunsal eserler karşısında, Türk Cumhuriyetinin Ana vasıfları, bütün parlakliğile baş gösterir (Biz bize benzeriz) diyen Dâhi kurtarıcı, Türk Ulusunun Ulusal ve seciyevî eğilimlerile dinamik enerjisine göre kurulan ve gittikçe yükselen Cumhuriyetimizin en parlak ve değişmez bir vasfına işaret buyurmuşlardı.

Biz hakikaten bize benzeriz. Daîma ileriye, daima güzele, ve daima iyiye doğru koşan Türk ruhu, elbette ki kendi Cumhuriyetini de, kendi varlığının yüksek vasıfları, yaratıcı bereketleri içinde, en yüksek ve kapsamlı bir hayat ve devlet sistemi haline koyacak ve ona kendi damgasını basacaktır · Bu, Türk karakterinin ve Türk ruhunun büyük bir hassasıdır.

Bu gün on beşinci yıldönümünü dolduran Cumhuriyetimizin on beşinci yıl dönümünü sonsuz bir heceyan ve inanla kutlularken, onu yaratan, yükselten ve Türk Ulusuna armağan eden Ulusal önderimize, dâhî kurtarıcımıza karşı sonsuz bir umman halinde coşan ve kabaran sevgi ve şükran duyğularımızı büyük huzurlarında seriyor ve onunla bengileşmek zevkine eriyoruz. Bu zevk ve inan ATATÜRK çocukları için elbette ki en son bir derecedir· Devrimimiz yalnız bir Ulusu kurtarmış değil, beşeriyete yeni bir ufuk açmıştır.

Sınıf 3 Şb · 1 403 No 1 ı Niyazi
Remzi Korokluoğlu

Yıl dönümü münasibetiyle:

feryat

Yeniden toplanalım o matemin başında,
Aramızdan koparıldı henuz pek genç yaşında,
Bir satırcık yazı yok onun mechul taşında,
Senin için aziz ölü, hepimiz kan ağladık.

§

Ah öğretmen! Bizim için bir ümiddin, emeldin,
Akıllıydın, bilgiliydin hepimize bedeldin,
Zamanında Ulusunu koruyacak bir erdin;
Senin için büyük şehit, hepimiz kan ağladık.

§

Bilmiyoruz, ne kabrini, ne yerini senin biz,
Zalim felek bırakmadı hayatından hiç bir iz,
Bu matemde müşterekiz küçük, büyük hepimiz;
Senin için betbaht ölü, hepimiz kan ağladık.

§

Vücudünü kanlı taput meralara sürüdü ?
Seni yutan kuduz mezar acep nasıl ürüdü ?..
Faciânın karartısı gönlümüzü bürüdü,
Senin için garip Yaşar hepimiz kan ağladık.

§

Gittin, gittin ebediyen gençliğine doymadan ?...
Ecel sana nasıl kıydı hayatına doymadan,
Ulu Tanrım pek büyüktür verdiğimiz bu kurban,
Senin için yüce kurban, hepimiz kan ağladık.

§

Tanrım, acımadın mı bu zulmüne sebep ne ?..
Neden kıydın Ulusumun değerli bir erine?..
Mel'un ecel, eserine bak sevine, sevine
Hayat değil, bir kıymet gömdün, lânet şerrine
Senin için, ah öğretmen! hepimiz kan ağladık...

sınıf 2 No. 24 Rebi'î Tüzün

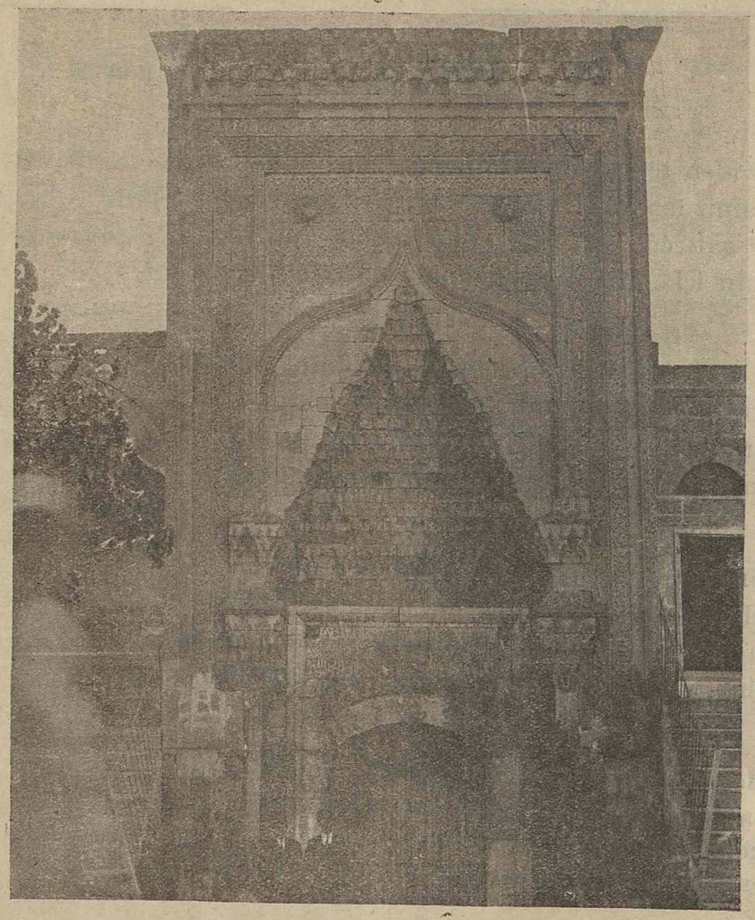

Güzel MüZemiz

-Türk-

İstiklâldır her zaman
Türklerin arkadaşı ;
Ondan ayrıldığı an
Devirir dağı taşı ..

Görülmüştür örneği,
İnönü, Sakaryada .
Yağıları gömmeği
Göstermişti orada ..

Türk dendiği anlar
Akıla yengi gelir .
Türkün bir Tanrısı var;
Adına Vatan denir ! ..

174 Hikmet Aydın

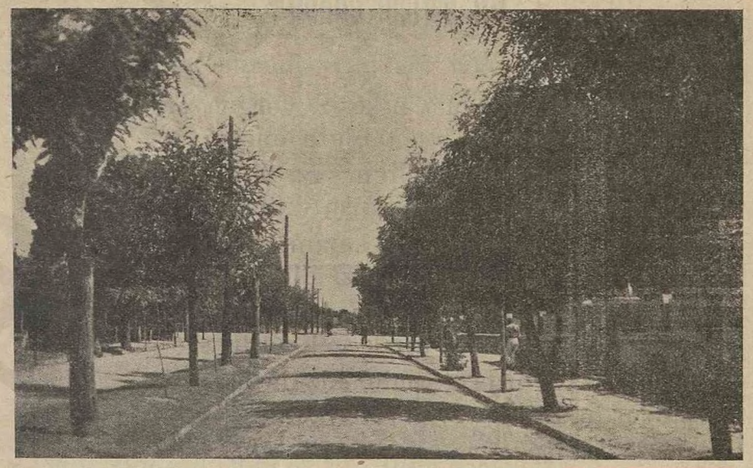

Cuwhuriyet Caddesi

Kayaardı

Yeşil mantosuna bürünen yosma,
Dağlar eteğine sürünen yosma,
Debboyu aşınca görünen yosma,
İnce belli, uzun boylu Kayardı ! ..

***

Melendiz dağından suyu içersin;
Zümrüt çehren ile ne de şekersin ? ..
Avrupa, Mısıra şölen çekersin
Baştan başa elma dolu kayardı !

***

Dağlara yasladın yüce başını,
Gökyüzüne çattın iki kaşını .
Bol meyvenin kurusunu, yaşını
Yiyenleri yaptın boylu, Kayardı ! ..

***

İlk baharda çıkar tombul sümbülün,
Biraz sonra açar o konca gülün,
Dallarında öter dertli bülbülün,
Aşıklar yuvası, soylu kayardı .

1-A C. Uyanık

Bir perinin öğüdü

Bir akşam eve döndüm, neşesiz, yorgun, argın;
Tabiat bana dargın, ben tabiata dargın.
Vardım gül bahçesine, aldım sazı elime,
Şakımaya başladım ne geldise dilime.
Bâzı ben inleyorum, bâzı sazım inleyor,
Sanki bütün tabiat yalnız bizi dinliyor...
Bir aralık susmuştum, sazım dinleniyordu;
Gökteki tolunaydan yaltırık geliyordu .
Ruhumu okşuyordu gecenin süzülüşü;
Avutuyordu beni ayın parlak gülüşü..
O sırada bahçede bir yel dolaşıyordu,
Eteklerinde temiz kokular taşıyordu.
Fısıldayışı tatlı, söz söyleyor gibiydi,
Dedim: « bu dolaşan yel aceba peri miydi?»
Bir daha geçişinde dikkatle kulak verdim,
Tâ kemiklerime dek titreyerek ürperdim.
Karşımda belirmişti hayalimdeki peri,
Parlayor kanatları, uçuşuyor tüyleri.
Yanıma yaklaşarak o görkemli boyuyle,
Ruhumu okşayarak temiz, güzel huyuyle,
İnce dudaklarıyle gülümseyerek, dedi:
«- Niçin beni görünce bütün göğden ürperdi ?. »
Ben ise hâlâ şaşkın halimle susuyordum,
İçimden « aceba bu niçin geldi?» diyordum.
Fakat, o ayni sâkin duruşuyle söyledi:
«- Oğlum, ben ilham, öğüt veren perîyim, dedi.
« Gördüm, işittim senin şakımanı, derdini,
« Anladım ki boş yere üzüyorsun kendini..
Ve, silmek için geldim kuruntunu kalbinden,
« Kardeşçe dinle beni, korkma, çekinme benden!.»
Oturdu oturduğum mermerden kanapeye;
Dikerek gözlerini uzakta bir tepeye
Başladı anlatmağa, dedi: «- Bir zamanlardı,
« Asyanın ortasında ulu bir Kaan vardı.
« Adı, sanı her elde çalkalanır dururdu;
« Göksancağı göklerde dalgalanır dururdu.
« Türk olan, gölgesinde yaşardı bu sancağın,
« Bu Sancak onuruydu her Türkün, her Kıpçağın.

Türkeş, Karluk ve Uygur ... hepsi ona tapardı;
« Türklüğünü bilenler yalınız bir şey yapardı:
« Göksancağı, onuru, yurdu uğrunda ölmek,
« Yurduna göz dikeni binbir parçaya bölmek...
- Adı neydi ?
«- İlkönce, özadı Tümer Han'dı,
«Sonra da Bumin Kaan olmuştu Hanın adı »
- Yüceliği nedendi ?
-«Yurdunu yağılardan
« O kurtarmıştı çünkü... Dökülen alkanlardan .
Sınırlarını çizip Türk birliğini kurdu,
«Tıpkı Kutluk Han gibi oda kurtardı yurdu.
« Cücen denen itleri attı Kingan dağına,
« Çinli bile baş eğdi Türkün gök sancağına !
« Oğlu Boğatır Muhan yurdunu genişletti,
» Bu çağlar Mete Hanın çağını tekrar etti .
« Yanında soydaşları batı Hunları vardı,
« Bu kahraman Türklere artık Asya da dardı .
« Göktanrı yağdırmadı yağmurunu göklerden,
« Anlamadı kurbandan, bunca dilemeklerden
« Türk ırkı nasıl kalır kızgın kum çöllerinde
« Yeşillik kaynaşırken şu batı ellerinde...
« Atladılar atlara, veda edip öz yürda
« Uydular önde giden sert bakışlı Bozkurda !.
« Keskin yatağanları alarak ellerine
« Aktılar şimşek gibi Avrupa ellerine.
« Başları Atillâydı, yüce Kaan Atillâ !
« Avrupayı büsbütün o etmişti istiylâ !..
« Balamir ve Olcayta bahadırlar da Hundu,
« Soysallığı, savaşı, tarihe Türkler sundu .
« Türk oldu medeniyet güneşini parlatan,
« Türk oldu cahilliğin gergilerini yırtan !.
« O kadar kan aktı ki Türkün damarlarından,
« Gökbayrak ta kızardı dökülen kanlarından .
« Oğuzlardan Alpaslan atılarak ileri,
« Aldı Anadoluyu Bizanslılardan geri.
«Etilerden beridir öz yurttu Anadolu,
« Toprağının altında Eti ölüsü dolu !..
« Şanlar saçtı acuna Timur, Selçuk güneşi,
« Gurup edince bunlar doğdu «Osmanlı» eşi.
« Haykırdı altı yüz yıl acuna Türklüğünü
« Bildirdi yağılara Türkün büyüklüğünü !

« Akdeniz, Kardeniz birer Türk havuzuydu,
« Koca Avrupa Türkün karşısında kuzuydu!
« Attı mı akıncılar elleri kılıçlara,
« Düşman kanı dökmeden sokmazlardı kınlara.
« Bir avuç Türk eri ki, yeter bir dağ yıkmaya,
« Koskoca orduları mezarlara tıkmaya!..
« İşte, böyle ezerek düşman denen kurtları
« Ellerine geçirdi Türkler güzel yurtları!..

Sessizlik ortalığı tekrar sardı bu anda,
Çünkü Peri susunca ses kalmadı bir yanda.
Demin ıslık çalan yel şimdi rüya görüyor,
Demin koşan çağlıyan, şimdi yavaş yürüyor.
Ağaçlar sallanıyor, uçtuğu yok bir kuşun;
Yalnızca uluması duyuldu bir baykuşun.
Sonra peri «Ah!» diye bükülerek hıçkırdı,
Bu acıklı inleme sessizlikleri kırdı.
Evrenler de haykırdı bu periyle birlikte,
Yokluk bile hıçkırdı bu periyle birlikte...
Deminki sessizlikten ne bir iz, ne bir izer
Artık o eski hava buralarda ne gezer?.
Ay bulutla kaplanmış, gittikçe kayboluyor,
O Temiz, gökyüzüne karabulut doluyor.
Yalçın kayalıklardan kopuyor bir fırtına,
Tabiat döğünüyor, hem, yırtına yırtına.
Şimşekler yıldırımlar birbirini vuruyor,
Canlılar çıldırıyor, cansızlar kuduruyor!..
Deniz, o durgun deniz, şimdi kudurgun deniz!..
Brakmıyor üzerinde gemilerden bir tek iz..
Perinin hınçkırığı göklere uzanıyor,
Bu ne? yoksa Cehennem zafer mi kazanıyor?..

§

Duydum kulaklarımla' ince, titrek bir sesin,
Yüzümde hâlâ gezen, okşayıcı nefesin
Candan öğütlerini, şefkatli sözlerini:
«- Hey oğul! korkutmasın bu âfet gözlerini...
« Gördüğün, dedelernin başına gelip çatmış;

« Uğradığı belâlar onu köskötü yapmış...
« Sen de tabiat gibi başlama çıldırmağa,
« Otur, dinle, atana kalkma el kaldırmağa!»
Oturdum, doğru durdum, dinledim yeni sözler;
Öyle ki, karşısında el, ayak, kafa, gözler
Bağlansa bile durmaz, çıkar, fırlar yerinden;
Vurmak, öldürmek ister periyi yüreğinden!
Peri dedi: «- Nekadar, nekadar yazık oldu..
« Bir koca varlık durdu, bir taze konca soldu..
« Yiğitlerin kanında kalmadı eski kuvvet;
« Askere masal olmuş bir yürekteki satvet...
« Cahillik bir sis gibi karartıyor başları,
Taassup bir küf gibi sarartıyor başları!..
«Soğuk yaban elleri sıkıyor Türk kalbini;
«Türklüğü yok edecek bütün dünyanın kini,
«Sultan sarayda yalnız, kadın!..» diyen serseri,
«Medreseler, tekkeler bîrer cahiller yeri!
«Ezip çiğnedikleri yalnız Türk! Türk köylüsü!
«Görünecek yakında bu kitlenin ölüsü.
«Asker yok, serseri çok: namus yok, namussuz çok!
«Türkler ile yaşayan parazit ve huysuz çok:
«Ermeni, Yahudi, Rum Türkleri kemiriyor;
«Kendileri şişiyor: fakat, Türkler eriyor.
«Kapitülâsyon diyip ekmeğini aldılar,
«Hükümetin dahilî işlerîne daldılar:
«Bir Türk gemisi bile albayrak açamıyor,
«Barbaros, Turgut gibi şanını saçamıyor:
«Nerde o eski günler, nerde eski zaferler,
«Nerde savaşlarıyle yeri sarsan o erler!
«Onlar da müslümandı, fakat «Türküm!» derlerdi,
«Düşmanları Türklüğün adıyla yenerlerdi!»
Gözlerini kapadı, geniş bir nefes aldı,
Başi arkaya düştü, sanki, uykuya daldı:
Neydi o hazin duruş, matem mî tutuyordu?
Uyumıyanları, bu hâl uyutuyordu.
Yüzünde sayfa sayfa parlıyan ay ışığı,
Koyu koyu gölgeler alnının kırışığı.

Kirpikleri, göklere saplanmış oktu sanki,
Gözleri, sönük bir kor, bakışı yoktu sanki :
Yerlere doğru sarkmış uzun, ipek saçları;
Fakat, neden çatıldı birdenbire kaşları ?
Birdenbire doğrulttu başını, gövdesini :
Dişi kaplanlar gibi gürleterek sesini,
«Bu ne ! dedi, ben pek çok uzatıyorum sözü :
«Artık anlatmalıyım maksadımdaki özü ! »
Sesi ve canlanışı hemen kesiliverdi :
Gözleri aya döndü; baktı, baktı ... ve derdi
Sankî bu bakışlarla kalkıyordu ruhundan;
Fakat, ben de hiçbir şey anlıyamadım bundan!.
İçimde birdenbire bir ateş yanıp söndü,
Hemen atladım yere, sanki gözlerim döndü ...
«— Söyle, ey peri! dedim, ne istiyorsun benden?
«Güzellik tılsımınla sanma ki korktum senden!..
«Atamı, tarihimi bilirim senden eyi,
«Çekemem haklarında kötü söz söylemeyi!
«Sözlerinin özünü, çekinme, çabuk söyle !. »
« — Fakat, seni kükretmek değil mahsadım, böyle!»
Deminki sakin hava girince aramıza,
Başladı peri yarım kalan destanımıza :
«Türkoğlu! sakın sanma Türk budunu ölmüştür;
«Dünyada binbir türlü mucize görülmüştür.
«Fakat, yalnız bir şeyvar, ve yalnız, o olacak:
«Bu dünya yaşadıkça, Türklük te yaşayacak!..
«Kàbîl olamaz asla geçenki kölesine,
«Ceddinin sömürdüğü soysuz sömürgesine
«Onun boyun eğmesi: asla kabil olamaz!
«Türklük, ancak bu evren yıkılırsa kalamaz!.»
Coşkunca dinliyorken ben onun sözlerini
Baktım: o siliyordu yaşaran gözlerini.
Kimbilir heyecanı onu ne yakıyordu?!
Kalbini teskin için göklere bakıyordu.
Yarı açık ağzından görünen dişleriyle,
— Hayır, bunlar diş değil, parlak incileriyle —
Mırıldandı, söylendi, söylendi, mırıldandı,
Gözlerinde ışıklar, ateşler sönüp yandı.

Bakışlarını hemen bana doğru çevirdi,
Baktı, bu bakış artık benliğimi devirdi..
Atladım yere, onun ayakları dibine,
Tutamadım kalbimi ve didine didine
Bir taraftan iradem; bir taraftan hissimle
Haykırdım, benim belki en kuvvetli sesimle:
« — Söyle hâim kız! dedim, sen, niçin perisin, sen ?..
«Öldürüyorsun beni, ah! İnsan olabilsen..
«Benim ne suçum vardı,niçin geldin de çattın?
«Çatlatmak mı istedin? hain! ruhumu yaktın!
«Söyle, fazla mı gördün kalbimdeki dertleri?.
«Bunun için mî geldin, söyle, vicdansız peri!»
Daha fazla çıkmadı göğsümden nefeslerim..
Yaralı kızgın aslan gibi dinip seslerim.
Yıkıldım dizlerinin üzerine perinin.

Ve hınçkırıklarımı boşaltırken dizinde
Gönlüm de koşuyordu bu perinin izinde.
Artık ne melek ti, ne irşiydi, ne cin di,
O beni yakmak için, öldürmek için indi ...
Şimdi, titrek ve yaşlı sesini dinleyorum,
Evet, o da inliyor ve, ben de inliyorum.
«-Delikanlı, anlıyor, biliyorum derdini;
«-Bilki, artık boş yere üzüyorsun kendini.
«-Aşkı ve saadeti elbette bulacaksın..
«-Çalışırsan, Ülküne ermiş te olacaksın;
«-Fakat, sakın aldanma, kapılma, ihtisasa
«-Girme çürük işlere, olsa da kasa kasa
«-Paralar, göz alıcı güzellikler, güzeller..
«-Seni de, yurdunu da yıkmak için o eller.
«-Atalarnın başına gelen felâket artık
«-Bundan sonra yok olsun; onu al kovuğuna tık.

«-En uzak bir tarihin en yaşlı çınarının
«-Küçüğüysende bu gün, büyüğüsün yarının!
«-Atilla nasıl öldü; Petro niçin ölmedi?.
«-Hunları, Göktürkleri niçin kuvvet bölmedi
«-İki ayrı parçaya?. Biliyorsunya bunu?.
«-Gerçi yaşayacaktır Türklük, fakat sen onu
«-Hakkı olan katında yürütmelisin ozan!.
«-Unutma: istiklâldir senin adını yazan!.
«-Türk oğlu! Ulusuna sende yarat mucize,
«-Atatürk harikası kâfi değildir bize!»
Kendime geldim o an, baktım ki, peri yoktu,
Gözlarim ıslak; fakat, başım ve gönlüm toktu.
Kalmamıştı kalbimde ne kuruntu ne de yas,
Tertemizdi dimağım, yoktu ne küf ne de pas.
Tatlı, garip düşümden vaktinde uyanmıştım;
Münzevi hayatımdan, kendimden utanmıştım.
Fakat ey güzel peri, ne için yarım braktın
Şanlı destanımızı? niçin göklere aktın
Anlatmadın Türklüğün en ulu seferini,
Bütün dünyaya parmak ısırtan zaferini.
O Savaş ki, Tanrı da görmemiş benzerini!
İyi bir ders olmuştu bu garip rüya bana.
Kendi isteklerimi bırakarak bir yana
Düşündüm ve anladım üstünlüğün sırrını;
Söz verdım geçmemeğe doğruluk sınırını..
Yurdum için yaşarım, yurd için öleceğim;
Dünya yıkılsa yene şöyle söyleyecegim:
Yurduma yan bakanı, durmam hemen vururum!
Gerekirse, onunçün dünyayı durdururum!.
Degil beş on Milletin umman kadar askeri,
Değil içerimizden çıkacak dört serseri,
İsterse, bütün evren bizimle düşman olsun,
İsterse, yerler ateş, gökler alevle dolsun..
Hiç umurumda değil, hepsi bana vız gelir!.
Afetler kopsa bana daha fazla hız gelir!.
Çünkü benim kanım pák, alnım ak, adım Türktür!.
Başbuğum, yiğitlerin yiğidi Atatürk tür !!!

Galip Doğan İdil

Ulusal Törenlerimizi Şenleten Halkevi Bandosu

Çiçekler

O yeşil çimenlerin arasında neler var ?
Güzel, narin, kokulu, pembe mor çiçekler var.
O güzel renkleriyle güldüler mi gözlere
Yüzler neşe fışkırır, kıvanç dolar özlere...

***

İşte böyle bir günde geziyordum kırları,
O çoşkun dereleri, o güzel bayırları.
İlkönce rastladığım güzel bir çiçek oldu;
Dokununca dalına küstü, sarardı soldu.

***

Ben birazcık irkildim bu tansı annacında;
Buruşukluk belirdi çiçeciğin tacında.
Sanki gözleriyle o bana şunu diyordu,
Duyulamaz bir sesle bana fısıldıyordu :

***

«Koklamayın gülleri, dokunmayın bizlere;
Son sözü söylüyorum, siz gibi azizlere :
—Çocuk birtek goncadır, çiçek onun yoldaşı,
Yavrulara, çiçeğe duygan bir yürek taşı !... »

47 Muzaffer Özdel

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

İtizar : Onbeşinci yıl dönümü hazırlıkları münasebetile matbaa işlerinin çokluğundan dolayi ayrı bir dergi halinde çıkarılmasına imkân görülemiyen okul broşürümüz, yine aynı sebepten birkaç aydır çıkamıyan (Akpınar) dergisinde çıkmakla bu boşluğu doldurabildiyse kendini mutlu sayarak sayın okurlarına saygılar sunar.

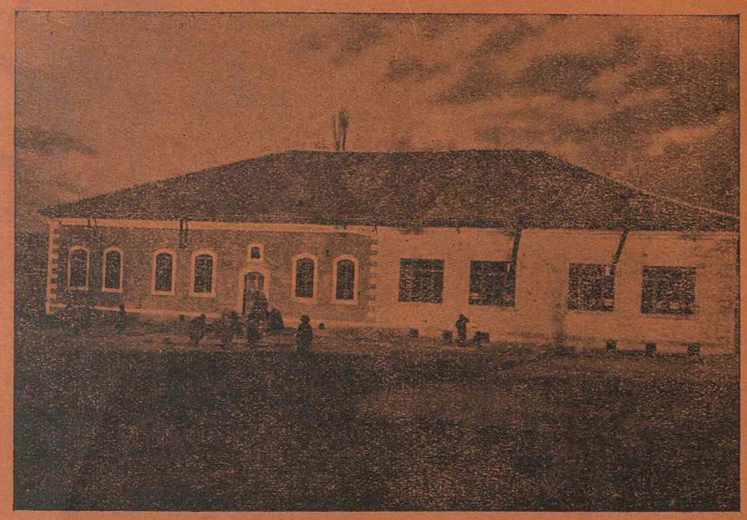

Sayın İlbayımız Faik Üstün'ün iki yıl gibi kısa bir zamanda başardığı Kültürel izerler pek çoktur. Bu resimde, nümune köylerinde yapılan (80) tane modern OKULLARDAN birisini gürüyorsunuz.